

M. L. STEDMAN

ŠVYTURYS
TARP DVIEJŲ
VANDENYNŲ

Alma littera

1926, balandžio 27

STEBUKLO DIENĄ IZABELĖ, klūpėdama ant skardžio krašto, įbedė į žemę naują kryželį, sukaltą iš krantan išmestų šakaliukų. Balandžio pabaigos dangumi, atspindinčiu vandenyno veidrodyje, lėtai šliaužė vienišas purus debesėlis. Izabelė dar užpylė vandens ant ką tik pasodinto rozmarino krūmelio ir delnais jį apkaupė.

– ...ir neleisk mūsų gundyti, bet gelbėk mus nuo pikto, – šnibždėjo ji.

Akimirką jai pasigirdo kūdikio verksmas. Nuvijusi šalin haliucinaciją pamatė, kaip kranto pusėn plaukia guotas banginių, panorusių atsivesti jauniklius šiltesniuose vandenyse. Jų uodegų pelekai švysčiojo lyg adatos, badančios siuvinį. Tačiau ankstyvo rytmečio vėjelis vėl atnešė verksmą, jau garsesnį. Negali būti.

Šioje salos pusėje nieko nėra, iki pat Afrikos tyvuliuoja vandenu platybės. Čia Indijos vandenynas susilieja su Didžiąja Australijos įlanka ir kartu nusidriekia po uolų kriaušiais tarsi koks begalinis kilimas. Tokią dieną kaip ši vanduo atrodo toks tvirtas, kietas, regis, suguluisiais dviejų mėlynių klodais ji galėtų nueiti iki pat Madagaskaro. Kita salos pusė neramiai žvelgia į Australijos žemyną beveik už šimto mylių; lyg ir atsiskyrusi nuo jo, bet ne visai laisva: ši sala buvo aukščiausias iš povandeninių kalnų, kyšančių nelyginant aštrūs dantys, taip ir

laukiantys, kad galėtų sutreškinti kokį nerūpestingą laivelį, beatodairiškai skubantį į uostą.

Lyg norėdama atsilyginti už skriaudas, sala – Jano Uola – laivams pasiūlė švyturį, kurio spindulys apgaubdavo juos saugia trisdešimties mylių ilgumo skraiste. Kas naktį oras gausdavo nuo žibinto tolygaus dūzgimo, kai šis sukdavosi ir sukdavosi, vienodai, nekliūdamas už rifų, nevengdamas bangų – gelbstinti šviesa.

Verksmas nesiliovė. Už nugaros trinktelėjo švyturio durys, ir galerijoje pasirodė aukšta Tomo figūra. Pro žiūronus jis ėmė žvalgytis po salą.

– Iza, – šūktelėjo, – valtis! – Ir parodė į užutėkį. – Ant kranto valtis!

Jis dingo ir tuoj pat išlindo į lauką.

– Atrodo, joje kažkas yra! – sušuko jis.

Izabelė nulėkė jo pasitikti. Išmintu taku juodu ėmė lipti į paplūdimį.

– Tikrai valtis, – patvirtino Tomas. – Ir... Kad tave kur – kažkoks vyrukas, bet...

Žmogus nejudėjo, sėdėjo sudribęs ant suolo, tačiau verksmas netilo. Tomas puolė prie valtios, bandė vyriškį pakelti, tada žengė į valtios priekį, iš kur sklido tie garsai. Pasilenkęs kažką paėmė; kai atsisėdė, jo rankose ji pamatė vilnonį ryšulį: į minkštą šviesiai violetinį moterišką megztuką susuktą klykiantį vaikelį.

– Kad jį perkūnas! – sušuko Tomas. – Kad jį griausmas, Iza! Čiagi...

– Kūdikis! Viešpatie švenčiausias! Tomai! Tomai! Nagi, duokš jį man!

Jis padavė jai ryšulį ir vėl bandė gaivinti nepažįstamąjį. Pulso nėra. Atsisuko į Izabelę, žiūrinėjančią mažylį.

– Jis negyvas, Iza. O vaikas kaip?

– Atrodo, sveikas. Jokių mėlynių ar įbrėžimų. Koks mažytis! – Ir prikišusi veidą prie vaikelio ėmė jį sūpuoti. – Cit, neverk, tu išgelbėtas, mažyti. Tu išgelbėtas, mano gražuoliuk.

Tomas stovėjo žiūrėdamas į vyriškio lavoną. Užsimerkė, vėl atsimerkė. Ne, nesapnuoja. Kūdikis liovėsi klykęs ir tik žiopčiojo ant Izabelės rankų.

– Nematyt jokių smurto žymių ir nepanašus į ligonį. Neatrodo, kad valtis ilgai jį nešė. – Patylėjęs liepė: – Iza, nešk vaikelį į vidų, o aš kuo nors užklosiu kūną.

– Bet, Tomai...

– Būtų velniškai sunku užvilkti jį taku į viršų. Verčiau palikti čia, kol atplauks pagalba. Nesinori, kad jį apipultų paukščiai ar musės. Pašiūrėje yra brezento, bus kaip tik.

Jis kalbėjo ramiai, bet rankos ir veidas pašiurpo, kai skaisčiau rudens saulę uždengė tamsūs šešėliai.

* * *

Jano Uola buvo ketvirtis mylios dirvono. Žolės pakako keletui avių ir ožkų, pulkeliui vištų, o dirvožemio – mažam daržiukui. Vieninteliai medžiai buvo dvi išlakios Norfolko pušys, kurias pasodino darbininkų brigada iš Puan Partagezo, kai daugiau nei prieš trisdešimt metų, 1889-aisiais, čia statė švyturį. Seni kapeliai priminė gerokai anksčiau sudužusį laivą: dienos akys ant godžiai tykančių povandeninių uolų užplaukė „Birmingamo pasididžiavimas“. Vėliau tokiu pačiu laivu buvo atgabentas ir pats švyturys, besipuikuojantis „Chance Brothers“ marke. Ji garantavo pažangiausią to meto technologiją: švyturys galėjo būti surinktas bet kurioje pasaulio vietoje, kad ir kokia atšiauri ar nepasiekiamą ji būtų.

Vandenynų srovės išplaudavo į krantą visokiausių daiktų: tarp jų tarsi tarp dviejų sraigtų sukdavosi laivų duženos ir už borto išmestų krovinių likučiai, arbatžolių pakai, banginių kaulai. Daiktai pasirodavo jiems patinkamu laiku ir būdu. Švyturys stūksojo salos viduryje, prie jo glaudėsi prižiūrėtojo namukas ir ūkiniai pastatai, susigūžę nuo dešimtmečiais juos čaižančio vėjo.

Izabelė atsisėdo virtuvėje prie stalo su vaikelium ant rankų, susuptu į pūkuotą geltoną pledą. Lėtai nusivalęs kojas į patiesalą prie durų, Tomas įėjo, uždėjo jai ant peties sudiržusį delną.

– Užklojau tą varguolį. Kaip mažulis?

– Mažulė, – nusišypsojo Izabelė. – Aš ją išmaudžiau. Lyg ir visai sveika.

Kūdikis pasuko galvytę ir išmeigė į jį išplėstas akis.

– Kaži kaip jai čia viskas atrodo? – tarė jis.

– Daviau jai pieniuko, ar ne, pupule? – klausimu kreipėsi į vaikelį Izabelė. – Oi, Tomai, kokia ji nuostabi, – pasakė ir pabučiavo mergytę. – Vienas Dievas žino, ką jai teko iškęsti.

Iš pušinės indaujos paėmęs butelį brendžio, Tomas įsipylė šlakelį ir vienu mauku išgėrė. Atsisėdo šalia žmonos ir ėmė žiūrėti, kaip šviesos blyksniai šokinėja jos veidu, palinkusiu prie brangenybės glėbyje. Kūdikis sekė kiekvieną jos akių kryptelėjimą, sakytum žvilgsniu neganoma Izabelė būtų galėjusi pranykti.

– Oi, mažyte, – čiučeno Izabelė, – vargše, vargše mažyte...

Kūdikis prigludo veideliu prie jos krūties. Tomas pačios balse girdejo ašaras. Tarp jųdviejų pakibo slogus prisiminimas.

– Tu jai patinki, – tarė jis ir tartum sau pridūrė: – Nenorom galvoju, kaip galėjo būti. – Staigiai susigriebęs sumurmėjo: – Aš norėjau... visai nenorėjau... Tiesiog atrodai tobulus motinos paveikslas.

Jis paglostė jai skruostą. Izabelė pakėlė akis.

– Žinau, brangusis. Žinau, ką turi galvoje. Aš jaučiu tą patį.

Jis apkabino pačią su vaikeliu. Izabelė užuodė brendį.

– Ak, Tomai, garbė Dievui, kad laiku ją radome.

Tomas pabučiavo Izabelę, glustelėjo lūpomis prie kūdikio kaktytės. Trise taip ir buvo susiglaudę, kol kūdikis muistydamasis iškišo iš po antklodės rankytę.

– Ką gi... – Tomas rąžydamasis atsitiesė. – Eisiu ir duosiu signalą, pranešiu apie valtį. Tegul atsiunčia laivą paimti lavono. Ir šitos panelės.

– Neskubėk! – sudraudė Izabelė, glostydama vaikeliumi pirštukus. – Juk nedega. Tam vargšui blogiau nepasidarys. O šitam paukščiukui, manyčiau, kol kas užtenka plaukiojimo. Tegul pabūna, kiek atsigaua.

– Laivas plauks kelias valandas. Mergytė spės pailsėti. Jau ją nuraminai, vargšiukę.

– Palaukime. Koks skirtumas, kada praneši.

– Viską reikia įrašyti į budėjimo žurnalą. Pati žinai, turiu nedelsdamas pranešti, – kalbėjo Tomas. Jo pareiga buvo pažymėti kiekvieną svarbesnį įvykį švityrųje ar netoli jo, nuo praplaukiančių laivų ir oro sąlygų iki prietaisų gedimų.

– Praneši rytą, gerai?

– O jeigu valtis iš kokio laivo?

– Šita valtis ne gelbėjimo, o pramoginė.

– Tada kur nors krante kūdikio tikriausiai laukia motina, iš vilties raunasi plaukus. Kaip jaustumeis, jeigu pradingtų tavo vaikas?

– Juk matei megztinį. Motina turbūt išgriuvo per bortą ir paskeno.

– Saulele, apie motiną mes ničnieko nežinome. Nei apie tą vyriškį.

– Bet tikriausiai taip ir buvo, ką? Nevaikštantys kūdikiai vieni nuo tėvų nenuklysta.

– Iza, visaip galėjo būti. Mes tik nieko nežinome.

– Ar esi girdėjęs, kad mažytis kūdikis kur nors išplauktų be mamos?

– Padėtis rimta, Iza. Tas žmogus negyvas.

– O kūdikis gyvas. Turėk širdį, Tomai.

Jos balsas jį kažkuo sugraudino, ir, užuot trumpai drūtai atkirtęs, jis ėmė galvot apie prašymą. Gal jai norisi pabūti su vaikeliu... Gal jis jai skolingas tokį pabuvimą. Tylėdama Izabelė pakėlė į jį maldaujančias akis.

– Ką gi, iš bėdos galima signalizuoti ir rytą, – nenorom nusileido jis. – Bet nieko nelaukiant, vos prašvitus.

Izabelė pabučiavo jį ir dėkingai spustelėjo ranką.

– Reikia grįžt į žibinto patalpą. Ketinau pakeisti lempos stiklą, – pasakė Tomas.

Eidamas taku girdėjo švelnų Izabelės dainavimą: „Pūski, vėjau, į pietus, į pietus, į pietus, pūski, vėjau, į pietus per jūras marias...“ Melodinga daina jo nepaguodė: lipdamas švyturio laiptais negalėjo atsi-kratyti nesmagumo, apėmusio padarius žmonai tokią nuolaidą.

I SKYRIUS

1918, gruodžio 16

— **T**AIP, SUPRANTU, – tarė Tomas Šerbernas.
Jis sėdėjo spartietiškame kambaryje, kur oras buvo vos trupučiuką vėsesnis už lauke tvyrančią šutrą. Sidnėjaus vasaros lietus prausė langą ir ginė žmones nuo šaligatvio ieškoti prieglobsčio viduje.

– Pabrėžiu, bus labai sunku. – Žmogus už stalo net palinko į priekį. – Čia tau ne išskyla. Nepasakysi, kad Bairon Bėjus – blogiausia vieta švyturininkui, bet noriu, kad žinotum, kam ryžties.

Nykščiu pamaigęs tabaką, jis užsirūkė pypkę. Tomo prašyme atsispindėjo tipiška to meto istorija: gimęs 1893 metais, rugsėjo 28 dieną; dalyvavęs kare; moka Tarptautinę signalų sistemą ir Morzės abėcėlę; fiziškai stiprus; demobilizuojant apdovanotas. Žinybos nuostatai reikalavo, kad pirmenybė būtų teikiama tarnavusiems kariuomenėje.

– Neturėtų... – Tomas užsikirto, bet vėl prabilo: – Atleiskite, pone Koflanai, vargu ar ten bus sunkiau negu Vakarų fronte.

Žmogus dar kartą peržvelgė demobilizacijos dokumentus, įdėmiai pažiūrėjo į Tomą tarsi ieškodamas jo akyse, jo veide kažkokio atsakymo.

– Tikrai, sūnau. Turbūt dėl šito neklysti. – Ir jis išpoškino darbo taisykles: – Į kiekvieną postą vykstama savo lėšomis. Darbas pamaininis, todėl atostogų nepriklauso. Etatiniai tarnautojai gauna laisvą

mėnesį kas treji metai, kai baigiasi sutartis. – Paėmęs parkerį stora plunksna, pasirašė blanką priešais save. Padažęs į paspaudę antspaudą, kaukštelėjo jį trijose blanko vietose. – Sveikinu įsidarbinus Australijos Federacijos švyturių tarnyboje.

Blanke blizgėjo rašalu ką tik užrašyta data: „1918, gruodžio 16“.

* * *

Pusmečio pamaina Bairon Bėjuje, Naujojo Pietų Velso pakrantėje, gyvenant su kitais dviem švyturininkais ir jų šeimomis Tomą išmokė profesijos pagrindų. Po to jis kurį laiką dirbo Meitsaikeryje, atkampioje saloje į pietus nuo Tasmanijos, kur kone kasdien lydavo, o kilus audrai vėtra nupūsdavo į jūrą vištas.

Dirbdamas švyturio prižiūrėtoju, Tomas turėjo baisybę laiko galvoti apie karą. Apie veidus, apie balsus vyrų, stovėjusių šalia, vienaip ar kitaip gelbėjusių jam gyvybę; apie tuos, kurių priešmirtinius žodžius jis dar spėjo išgirsti, ir tuos, kurių murmesio nesuprato, bet vis tiek klausydamasis linkčiojo.

Tomas kare nebuvo iš tų, kuriems sutriuškintos kojos laikėsi ant kelių sausgyslių ar kuriems žarnos virto iš pilvo rangydamosi it slidūs unguriai. Jo plaučiai nevirto klijais, o smegenys – koše nuo dujų atakų. Bet liko kitokių randų: jam reikia gyventi tame pačiame apvalkale kaip ir tam kareiviui, kuris darė viską, ką tada privalėjo daryti. Jis nešiojasi šešėlį, krintantį į vidų, ant širdies.

Stengiasi per daug neįsijausti, nes matė, kaip daugybė vyrų nuo tokių minčių visai nukvailėjo. Tad jis gyvena savo gyvenimėlį stengdamasis neužminti šešėlio, kuriam niekaip neranda vardo. Kai sapnuoja tuos metus, sapnuose veikiantis Tomas, Tomas kruvinomis rankomis, esti maždaug aštuonerių metų berniukas. Šis mažas berniukas eina prieš vyrus, ginkluotus šautuvais ir durtuvais, nervinasi, kad nusmuko mokyklinės puskojinės, o jis negali jų užsitraukti, nes tam reikėtų padėti šautuvą, kurį ir taip vos nulaiko. Be to, niekur neranda mamos.

Pabudęs pasijunta esąs vietoje, kur aplinkui vien vėjas, bangos ir šviesa, ir sudėtingas mechanizmas, palaikantis lempos degimą ir sukantis žibintą. Jis juk turi suktis ir suktis...

Jei tik Tomas galėtų pabėgti, kuo toliau nuo žmonių ir prisiminimų, laikas padarytų savo.

* * *

Vaikystės namuose Sidnėjuje Tomas žinojo, kad Jano Uola yra už tūkstančių mylių, tolimiausias Australijos taškas vakaruose. Bet 1915 metais, jo karo laivui pūškuojant į Egiptą, šios salos švyturys buvo paskutinis Australijos ženklas, kurį regėjo jo akys. Eukaliptų kvapas lydėjo kažki kiek mylių nuo Olbanio, o jam išsigaravus Tomui net bloga pasidarė – suprato netekęs kažko, ko net neįsivaizdavo galintis pasigesti. Ir tada, po daugelio valandų, jis išvydo švyturį, blyksintį penkių sekundžių intervalais, tolimiausią tėvynės žemės pėdą, ir per visus tuos pragariškus metus šis prisiminimas guodė jį lyg atsisveikinimo bučiny. Kai 1920 metų birželį jis sužinojo apie laisvą vietą Jano Uoloje, jam pasirodė, kad jį kviečia ano švyturio šviesa.

Stovintis ant žemyninio šelfo krašto, Jano Uolos švyturys nebuvo mėgstama darbovietė. Nors pirmo laipsnio sudėtingumas reiškė kiek didesnę algą, bet ji vis tiek liko menka, dėl tokios nevertėjo plėšytis. Jano Uolos švyturininkas Trimblis Dokertis, kurį Tomas turėjo pavaduoti, sukėlė sąmyšį pranešęs, kad jo žmona praplaukiantiems laivams signalizuodavo iškabindama spalvotas Tarptautinės sistemos vėliavėles. Vyresnybė pasipiktino dėl dviejų priežasčių: pirma, Švyturių valdybos direktoriaus pavaduotojas prieš kelerius metus buvo uždraudęs iš Jano salos signalizuoti vėliavėlėmis, nes, priplaukdami tokiu atstumu, kad jas įžiūrėtų, laivai labai rizikuoja; antra, minėtoji žmona ką tik mirė.

Šiuo klausimu prasidėjo aktyvus susirašinėjimas trimis egzemplioriais tarp Frimentlio ir Melburno: direktoriaus pavaduotojas Frimentlyje gynė šitiek metų puikiai tarnavusį Dokertį, o valdybai Melburne pirmiausia rūpėjo darbo našumas, išlaidos ir taisyklių laikymasis. Pagaliau pasiektas kompromisas – bus pasamdytas žmogus, pavaduosiantis Dokertį, o šis bus išleistas pusei metų atostogų sveikatai pataisyti.

– Šiaip jau į Janą nesiųstume viengungio. Tokioje atkampioje vietoje žmona ir vaikai – ne tik paguoda, bet ir parama, – kalbėjo Tomui direktoriaus pavaduotojas. – Bet kai tik laikinai... Po dviejų dienų išplauksi į Partagezą, – pasakė jis ir priėmė Tomą pusei metų.

Organizacinių rūpesčių nekilo. Atsisveikinti nebuvo su kuo. Po dviejų dienų Tomas užlipo laivo trapu nešinas tik kelionmaišiu. Garlaivis „Prometėjas“ yrėsi palei pietinę Australijos pakrantę sustodamas visuose uostuose tarp Sidnėjaus ir Perto. Kelios kajutės, skirtos pirmos klasės keleiviams, buvo viršutiniame denyje, arčiau pirmagalio. Kartu su kažkokiu pagyvenusiu jūreiviu Tomas tenkinosi trečios klasės kajute.

– Penkiasdešimt metų plaukioju šituo keliu – niekas nedrįs pareikalauti iš manęs mokesčio. Būtų blogas ženklas, – linksmai pasigyrė jūreivis ir vėl sutelkė dėmesį į didelį septyniasdešimt penkių laipsnių romo butelį, nuo kurio daugiau ir nesitraukė. Nenorėdamas kvėpuoti alkoholio garais, dieną Tomas vaikštinėdavo po denį, o vakarais vyrų triumfe lošdavo kortomis.

Užtenka vieno žvilgsnio į žmogų, kad suprastum, jis ten buvo ar visą karą prasėdėjo namie. Uoste užuodi. Kiekvienas stengėsi glaustis prie saviškių. Sėdėdamas laivo viduriuose nenorom prisimeni karo laivus, kurie iš pradžių nugabeno juos į Vidurinius Rytus, vėliau – į Prancūziją. Vos įlipę į laivą, visi tiesiog pajuto, kurie iš jų karininkai, kurie – paprasti kareiviai ir iš kur kas keliauja.

Kaip ir karo laivuose, labiausiai rūpėjo prasimanyti kokią pramogą, kad ne taip prailgtų kelionė. Pasirinktas žaidimas visiems buvo žinomas: kas pirmas atneš suvenyrą, gautą iš pirmos klasės keleivio, tas laimės. Ir ne bet kokį suvenyrą. Geidžiamasis daiktas buvo moteriškos kelnaitės. „Prizas padvigubinamas, jei kelnaitės bus ką tik numautos.“

Pramogos sumanytojas, vyriškis, pavarde Makgovanas, su ūsais ir nuo cigarečių „Woodbine“ pageltusiais pirštais, sakė su stiuardu aptaręs keleivių sąrašą – pasirinkimas menkas. Pirmoje klasėje iš viso buvo dešimt kajutių. Advokatas su žmona – šiuos geriau aplenkti plačiu lanku; kelios pagyvenusios poros, keletas senmergių (jau šis tas),

bet geriausias variantas – be palydos keliaujanti kažkokio didžponio duktė.

– Manau, galima užlipti laivo šonu ir pro langą įlįsti į jos kajutę, – pareiškė Makgovanas. – Kas su manimi?

Tomo nestebino užmačios pavojingumas. Grįžęs iš karo girdėjo ne vieną panašią istoriją apie vyrus, nei iš šio, nei iš to rizikuojančius gyvenybė: geležinkelio pervažose raitom šokinėjančius per užkardą, puolančius į potvynio bangas, kad įsitikintų, ar išplauks... Kiek daug vyrų, išvengusių mirties fronte, dabar neatsispyrė jos vilionei. Na, laisvi žmonės, ką nori, tą daro. Pamals liežuviais ir nustos.

Kitą naktį, kai košmarai ėmė kankinti labiau negu visada, Tomas nutarė nuo jų pabėgti – pasivaikščioti po denius. Buvo antra nakties. Tokią valandą galėjo vaikščioti kur tinkamas, tad jis lėtai žingsniavo žiūrėdamas, kaip mėnulis tiesia taką ant vandens. Užkopė į viršutinį denį prisilaikydamas turėklų, nes supo, ir valandėlę stovėjo glostomas gaivaus vėjo ir grožėdamasis žvaigždėmis, pasipylusiomis nakties tamsoje.

Akies kraštelio vienoje kajutėje pastebėjo kažką šmėstelint. Net pirmos klasės keleivių kartais neima miegas, pamanė sau. Staiga jam pabudo kažkoks šeštasis pojūtis – toks pažįstamas ir kartu neapibūdinamas jausmas, kad kažkas negerai. Patyliukais prisėlinęs prie kajutės pažvelgė pro langą.

Prieblandoje išvydo moterį, prisispaudusią prie sienos, nors priešais ją stovintis vyriškis jos nelietė. Bet jo gašlus žvilgsnis Tomui buvo pernelyg dažnai matytas. Atpažinęs vyriškį iš triumo prisiminė prizą už suvenyrą. Prakeikti kvailiai! Jis pastūmė duris, jos atsidarė.

– Atstok nuo jos, – ramiai, bet įsakmiai pasakė įžengdamas į kajutę.

Vyriškis atsisuko pažiūrėti, kas toks atėjo, ir atpažinęs Tomą išsišiepė.

– Velnias, pamaniau, kad stiuardas. Galėsi man padėti, aš tik...

– Pasakiau, atstok nuo jos. Nešdinkis. Tučtuojau.

– Bet aš dar nebaigiau. Kaip tik norėjau ją pradžiuginti.

Nuo jo trenkė alkoholiu ir prastu tabaku.

Tomas taip suspaudė jam petį, kad vyriškis riktelėjo. Buvo gerai šešiais coliais žemesnis už Tomą, bet vis tiek mėgino užsimoti. Tomas sugriebė už riešo, pasuko.

– Pavardė ir laipsnis.

– Makenzis. Eilinis. Trys du septyni septyni, – negalvodamas išpoškino jis ir numerį, nors niekas nereikalavo.

– Eilini, atsiprašai šios damos ir grįžti į guolį, o denyje daugiau nesirodai, kol neprisišvartuosime. Aišku?

– Taip, sere! – Jis atsigręžė į moterį. – Prašau atleisti, panele. Nenorėjau padaryti nieko blogo.

Neatsigavusi nuo baimės, moteris tik linktelėjo.

– O dabar lauk! – įsakė Tomas, ir vyriškis, staigiai išsiblaivęs, nolančiai išdūlino iš kajutės.

– Viskas gerai? – paklausė Tomas moterį.

– At... atrodo.

– Ar jis jus nuskriaudė?

– Jis ne... jis manęs net nepalietė, – atsakė ji ir jam, ir sau.

Jis pažvelgė moteriai į veidą. Jos pilkos akys buvo jau ramesnės. Palaiddi tamsūs banguoti plaukai krito ant rankų. Pirštai tebegniaužė naktinių marškinių apykaklę. Tomas nukabino nuo sienos chalatą ir apsiautė jai pečius.

– Dėkui.

– Tikriausiai baisiai išsigandote. Deja, šiuo metu kai kurie mūsų nemoka elgtis kultūringoje draugijoje.

Ji tylėjo.

– Daugiau jis nedrums jums ramybės, – pažadėjo jis ir pastatė parverstą kėdę. – Jūsų valia, panele, ar pranešti policijai. Manychiau, jam truputį galvoj negerai.

Jos akyse išvydo klausimą.

– Karas žmogų pakeičia. Kai kurie nebeskiria gėrio nuo blogio. – Jau žengęs už durų dar įkišo galvą. – Jei norite, turite visišką teisę perduoti jį policijai. Bet jam turbūt ir taip užteko. Žodžiu, kaip nuspręsite.